

ข่าวประจำวันจันทร์ที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2559

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

มหันตภัย "แล้ง2559" ถึงเวลา "รัฐ-ราษฎร์" ร่วมใจฝ่าวิกฤติประเทศ

เป็นอีกคำรบที่ประชาชนคนไทยต้องเผชิญกับ “วิกฤติภัยแล้ง” และนับว่าวิกฤติภัยแล้งครั้งนี้ จะเป็นวิกฤติครั้งที่ “รุนแรง” หนักหนาสาหัสยิ่งกว่าครั้งไหนๆ และจะ “ทอดยาวนาน” เป็นประวัติการณ์เลยทีเดียว!

ล่าสุดเมื่อวันที่ 19 ม.ค.2559 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินภัยแล้ง หรือ “พื้นที่ภัยแล้งฉุกเฉิน” แล้ว 14 จังหวัด 71 อำเภอ 371 ตำบล ลำพัง “วิกฤติเศรษฐกิจ” ที่ประเทศไทยเผชิญอยู่ที่หนักหนาสาหัสอยู่แล้ว เมื่อผสมโรงด้วยวิกฤติภัยแล้งซ้ำเติม เศรษฐกิจไทยที่ “เปราะบาง” จมปลักเป็นทุนเดิมอยู่แล้วก็ยิ่งขั่นคั่นขึ้นเป็นทวีคูณ!

น่าแปลก! ทั้งที่เป็นข้อมูลที่ทุกฝ่ายรับทราบมาโดยตลอด ว่าประเทศไทยเรานั้นมีปริมาณน้ำฝนที่ตกเฉลี่ยในประเทศปีละ 732,975 ล้านลูกบาศก์เมตร (ลบ.ม.) เป็นน้ำที่ระเหยและไหลซึมลงใต้ดิน 519,672 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น 71% ส่วนน้ำผิวดินอยู่ที่ 213,303 ล้าน ลบ.ม. แต่...เรากลับมีความสามารถในการกักเก็บน้ำได้เพียง 79,890 ล้าน ลบ.ม. หรือ 10% ของปริมาณฝนที่ตกลงมาเท่านั้น ถือว่าฉิบหายมากเมื่อเทียบกับความต้องการใช้น้ำทั้งประเทศที่มีถึงปีละ 70,249 ล้าน ลบ.ม. จากน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร 53,034 ล้าน ลบ.ม. หรือ 75% ของน้ำรวม เพื่อรักษาระบบนิเวศ 12,359 ล้าน ลบ.ม. หรือ 18% น้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค 2,460 ล้าน ลบ.ม. หรือ 4% และเพื่อภาคอุตสาหกรรมและท่องเที่ยว 2,396 ล้าน ลบ.ม. หรือ 3% รวมทั้งเสียงสูงที่จะไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับความต้องการน้ำที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเมืองและเศรษฐกิจ และที่สำคัญ ทุกวันนี้เรายังคงยังพึ่งพา “โชคชะตา” ฟ้ากำหนด หากคราใดที่ฟ้าฝนไม่เป็นใจตกกระหน่ำจนน้ำท่วมทะเล็ก วิถีชีวิตของผู้คนก็ต้องเผชิญกับวิกฤติน้ำท่วมจนสาหัส แต่เมื่อใดฝนทิ้งช่วงเราต้องเผชิญกับภัยแล้ง ทำให้อดย้อนถามกลับไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ว่า เกิดอะไรกับการบริหารจัดการ “น้ำ” ของประเทศ? ปีนี้ น้ำจะเพียงพอบริโภคและใช้ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจหรือไม่? วิถีชีวิตคนไทยต้อง “ยืนอยู่บนเส้นด้าย” อีกกี่ปีก็ชาติ!!!

“ทีมเศรษฐกิจ” ขอประมวลภาพรวม “วิกฤติภัยแล้ง” ที่กำลังลามเลีย พร้อมสะท้อนมุมมองนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเรื่องน้ำ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมไขความกระจ่าง “วิกฤติภัยแล้ง” ครั้งนี้ ดังนี้

วิกฤติแล้งรุนแรงสุดในรอบ 20 ปี

เริ่มต้น “ทิมเศรษฐกิจ” ขอเสนอภาพรวมของสถานการณ์น้ำล่าสุดของประเทศ จากข้อมูลของกรมชลประทานที่ได้เปิดเผยในภารกิจ “รัฐ-ราษฎร์ร่วมใจรับมือภัยแล้ง” ที่ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เมื่อปลายสัปดาห์ที่ผ่านมา โดยปริมาณน้ำใน 4 เขื่อนหลักของประเทศ ประกอบด้วย เขื่อนภูมิพล จ.ตาก เขื่อนสิริกิติ์ จ.อุตรดิตถ์ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จ.ลพบุรี และเขื่อนแควน้ำบำรุงแดน จ.พิษณุโลก มีปริมาณน้ำรวมกันน้อยมากอยู่ที่ 3,489 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็น 19% ของความจุระดับปกติ และต่ำลงเกือบครึ่งหนึ่งเทียบกับต้นปี 2558 ที่อยู่ในระดับ 6,300 ล้าน ลบ.ม.

“เป็นปีที่ภัยแล้งรุนแรงในรอบ 20 ปี ใกล้เคียงกับภัยแล้งในปี 2537 ทำให้กรมชลประทานต้องบริหารจัดการน้ำอย่างเคร่งครัด มีอัตราการระบายน้ำ 4 เขื่อนหลักอยู่ที่ 15.9-18.9 ล้าน ลบ.ม.ต่อวันเท่านั้น” นายสุเทพ น้อยไพโรจน์ อธิบดีกรมชลประทาน ยอมรับในการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน

ทั้งนี้ อธิบดีกรมชลประทาน ได้ย้อนรอยต้นเหตุที่ทำให้สถานการณ์น้ำในไทยพลิกผันมาถึงจุดนี้ว่า ก่อนหน้านั้นในปี 54/55 ลุ่มเจ้าพระยายังมีน้ำใช้การได้ถึง 18,000 ล้าน ลบ.ม. แต่มีการระบายทิ้งไป 14,000 ล้าน ลบ.ม. เนื่องจากในปี 2554 หลังเกิดวิกฤติน้ำท่วมหนักสร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม เมื่อปลายเข้าสู่ปี 2555 รัฐบาลจึงเร่งระบายน้ำออกจากเขื่อนอย่างหนัก เพื่อให้มีพื้นที่รองรับน้ำ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน และภาคอุตสาหกรรม แต่ถือว่า “พลาด” เมื่อปริมาณฝนที่ตกทั่วประเทศในปี 2555 น้อยลง ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ จึงยังผลให้ “น้ำต้นทุน” หรือปริมาณน้ำใช้ของประเทศอยู่ในภาวะ “หมีนหม่ม” ยิ่งมาเจอกับการโหมปลูกข้าวนาปรังของชาวนาในช่วงปี 2554/2555 ที่ทะลักขึ้นไปกว่า 11 ล้านไร่จากระดับปกติที่อยู่ในราว 4-6 ล้านไร่ จากผลพวงของนโยบายรับจำนำข้าวในราคาสูงของรัฐบาลขณะนั้น ทำให้ความต้องการใช้น้ำภาคเกษตรตั้งน้ำต้นทุนที่เหลือน้อยอยู่แล้วไปใช้มากขึ้น ขณะที่น้ำต้นทุนจะเหลือน้อยลง แต่ในปีการผลิต 2555/2556 พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังยังคงมีถึง 11 ล้านไร่ แม้ปีการผลิต 2556/2557 จะลดลงมาเหลือ 9 ล้านไร่ แต่สถานการณ์น้ำต้นทุนในเวลานั้นเริ่มส่งสัญญาณเข้าสู่จุดวิกฤติแล้ว เพราะมีน้ำใช้เหลืออยู่ที่ 8,153 ล้าน ลบ.ม. เสี่ยงสูงมากที่จะไม่พอใช้! มาถึงปี 2558 ที่แม้รัฐบาล คสช. จะเพิ่มความเข้มงวดในการงดการทำนาปรัง ออกประกาศงดการจ่ายน้ำในเขตลุ่มเจ้าพระยา 22 จังหวัด แต่ก็ยังมีการลักลอบทำนาปรังกันอย่างรุนแรง จนถึงขั้น “แย่งน้ำ” กันในหลายพื้นที่

ขณะที่ปริมาณน้ำใช้ของประเทศ เมื่อวันที่ 1 พ.ย.2558 ลดระดับลงมาอยู่ที่ 4,247 ล้าน ลบ.ม. และล่าสุดเมื่อวันที่ 27 ม.ค.59 มีน้ำใช้การได้อยู่ที่ 3,489 ล้าน ลบ.ม. และยังคงคาดการณ์กันว่าปริมาณใช้การของประเทศในระยะ 4 เดือนข้างหน้า ณ วันที่ 1 พ.ค.59 จะอยู่ที่ 1,590 ล้าน ลบ.ม. สามารถใช้เฉพาะเพื่อการอุปโภคบริโภคและรักษาระบบนิเวศเพื่อป้องกันความเสี่ยงในช่วงรอยต่อไปยังฤดูฝนใหม่ถึงวันที่ 14 ส.ค.59 เท่านั้น

ถึงเวลาคนไทยปันน้ำกิน-น้ำใช้

รศ.ดร.เสวี ศุภราทิตย์ ผู้อำนวยการศูนย์การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติ มหาวิทยาลัยรังสิต นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเรื่องน้ำอันดับต้นๆ ของประเทศ ได้ให้สัมภาษณ์กับ “ทิมเศรษฐกิจ” ย้อนรอยต้นตอที่ทำให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับวิกฤติภัยแล้งอย่างรุนแรงในครั้งนี่ว่า

“เป็นผลมาจากอิทธิพลของปรากฏการณ์ “เอลนินโญ” ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 2557 และเพิ่มระดับความรุนแรงเป็น “ซูเปอร์เอลนินโญ” ปลายปี 2558 ซึ่งนับเป็นความรุนแรงสุดในรอบ 50 ปี”

ส่งผลกระทบต่อปริมาณฝนและปริมาณน้ำเข้าเขื่อนขนาดใหญ่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ น้อยสุดในรอบ 20 ปี กล่าวคือปี 2558 มีปริมาณน้ำไหลเข้าเขื่อนภูมิพล และเขื่อนสิริกิติ์รวมกัน 5,620 ล้าน ลบ.ม. ทั้งที่ปริมาณเฉลี่ยควรจะอยู่ที่ 10,810 ล้าน ลบ.ม. น้อยกว่าค่าเฉลี่ยที่ผ่านมาประมาณเกือบ 50% ดังนั้น ปริมาณน้ำต้นทุนในต้นปี 2559 จึงอยู่ที่ประมาณ 3,018 ล้าน ลบ.ม. เทียบกับปี 2558 ซึ่งมีประมาณ 5,638 ล้าน ลบ.ม.

“จากน้ำต้นทุนข้างต้น รัฐบาลได้ขอความร่วมมือเกษตรกรงดทำนาปรัง และหันมาปลูกพืชใช้น้ำน้อย พืชอายุสั้น รวมทั้งผลักดัน 8 มาตรการช่วยเหลือ” (รายละเอียดในหน้า 9) และผลจากการดำเนินการเชิงรุกของรัฐบาล โดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย กรมชลประทานและผู้นำชุมชนต่างๆ ซึ่งลดพื้นที่เพาะปลูกนาปรังลงไปได้กว่า 70% จากฤดูนาปรังปี 2556-57 และ 40% จากฤดูนาปรังปี 2557-58”

ตัวเลขพื้นที่ทำนาปรังในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาต้นปี 2559 มีประมาณ 1.8 ล้านไร่ เทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปี 2557 และ 2558 ที่มีประมาณ 5.7 ล้านไร่ และ 2.9 ล้านไร่ตามลำดับ ส่งผลให้ใช้น้ำลดลงอย่างน้อย 2,500 ล้าน ลบ.ม. ลดความเสี่ยงผลผลิตที่จะเสียหาย และลดการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในหลายชุมชนลงได้ในทางตรงกันข้าม แม้พื้นที่ปลูกนาปรังจะลดลงเหลือ 1.8 ล้านไร่ แต่ยังคงใช้น้ำเพาะปลูก 1,000 ล้าน ลบ.ม. ทั้งๆที่ตามแผนของรัฐบาล คือ “การงดปลูกนาปรัง” ดังนั้น ปริมาณน้ำ 1,000 ล้าน ลบ.ม. นี้จึงไม่ได้อยู่ในโควตาจัดสรรน้ำ นาปรังเหล่านี้จึงสุ่มเสี่ยงเสียหาย ยกเว้นพื้นที่ที่มีน้ำของตัวเองจากบ่อบาดาล บ่อน้ำ หรือสระน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ ต้องไม่ลืมว่าเกษตรกรที่ให้ความร่วมมืองดเพาะปลูกนาปรัง จะมีความคาดหวังกับการทำนาปี ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่เดือน พ.ค. นี้ แต่ความคาดหวังดังกล่าวยังคงมีความเสี่ยงในเรื่องของปริมาณฝนฤดูกาลใหม่ หากฤดูฝนล่าช้า หรือ “ฝนทิ้งช่วง” ไปอีก ก็จะเกิดความเสียหายต่อผลผลิตได้ แต่จากการคาดการณ์ฝนระหว่างเดือน พ.ค.-ก.ค. ปีนี้จะมีปริมาณน้อยกว่าปกติ การทำงานเชิงรุก การให้ข้อมูลข่าวสารกับเกษตรกรเกี่ยวกับการเริ่มต้นฤดูเพาะปลูกนาปีจึงมีความจำเป็น และต้องจัดสรรน้ำให้เหมาะสม

“หากทุกภาคส่วนขาดวินัยในการใช้น้ำ ย่อมส่งผลกระทบต่อภาพรวม ตัวอย่างคือพื้นที่เพาะปลูกนาปรัง 1.8 ล้านไร่ นี้ หากมีการดึงน้ำในโควตาภาคส่วนอื่นๆไปใช้ ก็จะส่งผลกระทบต่อปริมาณน้ำอุปโภคและบริโภค รวมทั้งป้องกันน้ำเค็มรุกกล้าได้ โดยเฉพาะในช่วงเดือน ก.พ.-มี.ค. ซึ่งเป็นช่วงที่ข้าวมีความต้องการน้ำมาก”

อย่างไรก็ตาม ในระยะยาว ประเทศไทยมีความเสี่ยงที่จะเผชิญเหตุการณ์น้ำแล้งมากกว่าน้ำท่วม จากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่อย่างจำกัด การลดการใช้น้ำทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคเกษตรกรรมที่ใช้น้ำกว่า 75% การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (Reuse Recycle) และมีประสิทธิผลจึงมีความจำเป็น

สงกรานต์ปีนี้อาจไม่มีน้ำสาด!

นายชวลิต จันทวรรณ์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารฝ่ายต่างประเทศ บริษัททิม กรุ๊ป ออฟคัมปานีส์จำกัด ผู้เชี่ยวชาญด้านน้ำ ในฐานะภาคีร่วมขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในนาม “คณะนักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปรอ.) รุ่น 2550” รุ่นเดียวกับ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ระบุว่า ปัญหาภัย

แล้งในปีนี้หนักหนาสาหัสกว่าปี 2558 มาก เนื่องจากน้ำในเขื่อนใหญ่ๆมีเหลือน้อยกว่าปีที่แล้วเพียงครึ่งเดียว กล่าวคือ จาก 8,000 ล้าน ลบ.ม. แต่ปีนี้ในกลางเดือน ม.ค. มีน้ำเหลือในเขื่อนเพียง 3,800 ล้าน ลบ.ม.เท่านั้น

“ขณะนี้หมู่บ้านมากกว่า 10,000 แห่งขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภคและทำการเกษตรแล้ว หลายจังหวัดต้องประกาศเป็นเขตภัยพิบัติ ปีที่แล้วเราได้เห็นภาพเกษตรกรรายย่อยรวมตัวกันตั้งเครื่องสูบน้ำ เรียงรายกันหลายเครื่องเพื่อแย่งน้ำ ทั้งยังมีการรวมตัวกันปิดคลองเพื่อสูบน้ำเข้านาข้าวกัน ปีนี้เราอาจเห็นภาพดังกล่าวซ้ำรอยอีก”

ขณะที่สภาพดินฟ้าอากาศแปรปรวน กรมอุตุนิยมวิทยาเองได้คาดการณ์ว่า ตั้งแต่เดือน ม.ค.ไปจนถึงเดือน มิ.ย.ปีนี้ จะไม่มีฝนตกลงเขื่อนอีกเลยเมื่อไม่มีฝนตก รัฐบาลจำเป็นต้องประกาศมาตรการชัดเจน เกี่ยวกับการใช้น้ำของประชาชน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพฯ หลังจากที่มีการประกาศห้ามเกษตรกรในลุ่มเจ้าพระยางดปลูกข้าวแล้ว

“กลุ่มเราได้เสนอให้รัฐบาลประกาศเรื่องนี้เป็นวาระแห่งชาติ ภายใต้หลักการประหยัดน้ำของกลุ่มต่างๆที่ใช้น้ำเริ่มจากประชาชนชาวกรุงเทพฯ หากกรณีให้คนกรุงลดการใช้น้ำลง 20% จะประหยัดน้ำได้ถึงวันละ 1 ล้าน ลบ.ม. จากน้ำที่คนกรุงใช้กันวันละ 5 ล้าน ลบ.ม. เพื่อให้มีน้ำเพียงพอจะดันน้ำทะเลออกไป ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมจำเป็นต้องใช้หลัก 3 R คือ Reduce หรือใช้น้ำลดลงเท่าที่จำเป็น, Reuse คือใช้ซ้ำ และ Recycle บำบัดและนำกลับมาใช้ใหม่

นายชวลิตกล่าวด้วยว่า นับแต่เดือน ก.พ.จะเริ่มเห็นคุณภาพน้ำจืดค่อยๆกลายเป็นน้ำกร่อย และเราอาจมีน้ำจืดไม่พอใส่น้ำทะเลที่หนุนขึ้นมา และในเดือน มี.ค.-เม.ย.คนกรุงเทพฯจะได้รับผลกระทบจากน้ำกิน-น้ำใช้หนักกว่าปีที่แล้ว จึงจำเป็นต้องเตรียมสำรองน้ำดื่มสะอาดและมีคุณภาพไว้ ส่วนที่มีผู้เสนอให้รัฐบาลประกาศว่า สงกรานต์ปีนี้ขอให้งดการเล่นน้ำนั้น อาจต้องใช้การออกข่าวดู เพื่อให้ประชาชนมองเห็นว่าประเทศไทยกำลังเผชิญวิกฤติขาดแคลนน้ำอย่างหนัก ส่วนข้อเสนอนี้จะเป็นเรื่องที่รัฐบาลและประชาชนคนไทยยอมรับได้หรือไม่ อาจต้องฟังความเห็นหลายฝ่าย

“บางที่ความพยายามจะรักษาจำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไป หรือเห็นแก่นักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเล่น สงกรานต์มากเกินไปโดยไม่พิจารณาความเป็นจริง และปัญหาที่ประชาชนประสบอยู่ ก็อาจจะสร้างความยากลำบากให้แก่เกษตรกร และคนในประเทศต้องได้รับความเดือดร้อน”

นายชวลิตกล่าวว่า ถ้าเรายังใช้น้ำกันโดยไม่คิดถึงอนาคต ที่สุดการประปาอาจต้องส่งหยุดน้ำ เพราะปัจจุบันปริมาณน้ำในเขื่อนใหญ่ๆทั้ง 5 แห่งมีน้ำเหลืออยู่เพียง 3,400 ล้าน ลบ.ม.เศษๆเท่านั้น!!!

อุตสาหกรรมร่วมปันน้ำชุมชน!

ด้านบรร วงศ์สินอุม รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) และประธานสถาบันน้ำเพื่อความยั่งยืน กล่าวถึงวิกฤติภัยแล้งที่กำลังลามเลียอยู่ในขณะนี้ว่า สืบเนื่องจากปัญหาวิกฤติภัยแล้งที่ทุกภาคส่วนได้รับผลกระทบมาตั้งแต่ปี 2558 โดยมีการคาดการณ์ว่าในปี 2559 นี้ประเทศไทยจะยังคงได้รับผลกระทบจากปัญหานี้อย่างต่อเนื่อง โดยการแก้ไขปัญหาก็แล้งนั้น ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการเกษตร และภาคประชาชน เพราะปัญหานี้เป็นปัญหา “ระดับชาติ” ซึ่งภาครัฐได้ขอความร่วมมือจากประชาชนให้ช่วยกันประหยัดน้ำ จนถึงภาคเกษตรที่ภาครัฐจำเป็นต้องลดปริมาณการส่งน้ำ

เนื่องจากต้องเก็บน้ำเอาไว้สำหรับการอุปโภคบริโภคเป็นสำคัญ ทำให้ทุกภาคส่วนต้องใช้น้ำให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด

สำหรับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ได้ตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น และต้องการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งการรณรงค์และส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมให้ใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า รวมถึงให้ความสำคัญกับชุมชนรอบข้าง โดยยึดหลักการมีธรรมาภิบาลที่ดีสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างยั่งยืน

ส.อ.ท. จึงได้เตรียมความพร้อมรับมือกับวิกฤติภัยแล้ง ทั้งระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ โดยมาตรการเร่งด่วนที่จะนำมาใช้คือ 1. สื่อสารข้อมูลไปยังสมาชิกผู้ประกอบการเพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์และเตรียมรับมือกับปัญหาที่จะเกิดขึ้น โดยใช้กลไกของ War room น้ำใน 4 ภูมิภาค กลุ่มอุตสาหกรรม และสภาอุตสาหกรรมจังหวัดทั่วประเทศ

2. การดำเนินงาน CSR ด้านน้ำแบ่งปันน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภค ลักษณะเดียวกับ “โครงการ ส.อ.ท.ปันน้ำใจช่วยภัยแล้ง” ร่วมกับโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อแบ่งปันน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคกับชุมชนรอบข้าง และนำน้ำบาดาลที่เหลือใช้แบ่งให้กับชุมชนใกล้เคียง โดยในปีนี้มีโรงงานที่แสดงเจตนารมณ์ช่วยบรรเทาปัญหาภัยแล้ง หรือการสนับสนุนน้ำดื่มให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ประสบปัญหา เช่น กลุ่มบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) บจก. เอสซีจี เคมิคอลส์, บจก. ไทยน้ำทิพย์, บมจ. จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก, สมาคมฟอกย้อมตากแห้งและพิมพ์สิ่งทอไทย

3. ผลักดันให้โรงงานอุตสาหกรรมนำน้ำบาดาลมาใช้ร่วมกับน้ำผิวดินในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น 4. เร่งสร้างต้นแบบโรงงานที่มีการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพทุกภูมิภาคจำนวน 90 แห่ง ผ่าน “โครงการสร้างต้นแบบและขยายเครือข่ายการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างมีประสิทธิภาพในภาคอุตสาหกรรมฯ” ซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล โดยจะคัดเลือกโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการบริหารจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพตามหลักการ 3Rs จำนวน 15 โรงงาน จาก 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อเป็นโรงงานต้นแบบด้านการบริหารจัดการน้ำ 5. ผลักดันให้ภาครัฐพิจารณาอนุญาตให้สามารถนำน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ผ่านการบำบัดตามมาตรฐานวิชาการ ไปใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากยิ่งขึ้น 6. ส่งเสริมการทำ Water Footprint ในโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อประเมินปริมาณการใช้น้ำของโรงงานอุตสาหกรรม และ 7. การหาแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนโรงงานอุตสาหกรรมในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเครื่องจักรและเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสีย เช่น ESCO Fund ที่จะเพิ่มงบประมาณในส่วนของโครงการที่สามารถช่วยอนุรักษ์น้ำและพลังงานได้ เมื่อ “รัฐ-ราษฎร์-เอกชน” ร่วมใจ เชื่อว่าฝ่าวิกฤติภัยแล้งไปได้ด้วยกัน!

เปิด 8 แผนงานรัฐบาลหนุนเกษตรกรรับวิกฤติภัยแล้ง

พสกนิกร “รัฐบาล” ยังมั่นใจ ยังมีโอกาสฝ่าวิกฤติภัยแล้งปี 2559 ไปได้ แต่จำเป็นต้อง “ปรับใหม่ทั้งระบบ” บริหารจัดการน้ำอย่างเคร่งครัด ขณะที่เตรียม 8 แผนงานช่วยเหลือเกษตรกรรับมือ “วิกฤติภัยแล้งครั้งใหญ่ในรอบ 20 ปี”

นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ข้อมูลเพื่อการฟื้นฟู “วิกฤติภัยแล้ง” ในปีนี้ โดยระบุว่า เรายังมีโอกาสที่จะผ่านพ้นวิกฤติภัยแล้งครั้งนี้ไปได้ โดยหากพิจารณาสถานการณ์น้ำในอ่างเก็บ

น้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง 481 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งรวมปริมาณน้ำ 4 เขื่อนหลัก เรายังมีปริมาณน้ำใช้การได้ 16,870 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น 33% ของความจุปกติ

ขณะที่ยังมีแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานทั่วประเทศอีกจำนวน 352,528 บ่อ มีปริมาตรน้ำ 182.10 ล้าน ลบ.ม. คิดเป็น 52% ของความจุทั้งหมดและอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กทั่วประเทศ 4,789 แห่ง มีปริมาตรน้ำรวม 1,072.55 ล้าน ลบ.ม. หรือคิดเป็น 59% ของความจุทั้งหมด แต่ทั้งหลายทั้งปวง หากต้องการผ่านพ้นภัยแล้งปีนี้ไปได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังจำเป็นต้องบริหารจัดการน้ำอย่างเคร่งครัด!

ขณะที่มาตรการรับมือวิกฤติภัยแล้งที่คณะรัฐมนตรี (ครม.) มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็น “เจ้าภาพหลัก” ในการดำเนินการนั้น ครม.ได้อนุมัติแผนการดำเนินงาน 8 มาตรการ ภายใต้ “โครงการบูรณาการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งปี 2558/2559” ดังนี้

มาตรการที่ 1 ส่งเสริมความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ โครงการสร้างรายได้จากการปลูกพืชใช้น้ำน้อย ปศุสัตว์ ประมง และปรับปรุงดิน วงเงิน 1,009.07 ล้านบาท ซึ่ง ครม.เห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ 24 พ.ย. 2558 ไหวงเงินเบื้องต้น 971.98 ล้านบาท โดยมีเป้าหมายดำเนินการ 386,809 ราย ซึ่งข้อมูลล่าสุดเมื่อเดือน ม.ค.59 ได้มอบปัจจัยการผลิตแล้ว 58,129 ราย คิดเป็น 15% ที่เหลือคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือน ก.พ.59

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการลดค่าครองชีพภายใต้โครงการ “ธงฟ้า ช่วยภัยแล้ง” มีผลการจัดจำหน่ายสินค้าตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย.58 ที่ผ่านมา จำนวน 199 ครั้ง ในพื้นที่ 20 จังหวัด มีมูลค่าการจำหน่ายรวม 21.51 ล้านบาท และลดภาระค่าครองชีพ 14.34 ล้านบาท และมีประชาชนเข้าร่วมงานกว่า 71,684 คน

มาตรการที่ 2 ชะลอหรือขยายเวลาชำระหนี้ ได้แก่ การลดค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าซื้อที่ดิน และขยายระยะเวลาการชำระหนี้ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งดำเนินการไปแล้ว 22,613 ราย วงเงิน 60.23 ล้านบาท รวมทั้งการให้สินเชื่อเกษตรกร 61,369 ราย วงเงิน 1,213.02 ล้านบาท การให้สินเชื่อกับประชาชน 10,078 ราย วงเงิน 818.38 ล้านบาท ลดภาระดอกเบี้ยให้เกษตรกรและประชาชน 630 ราย วงเงิน 109.25 ล้านบาท โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และธนาคารออมสิน

มาตรการที่ 3 การจ้างงานทดแทนการทำเกษตร โดยมีการจ้างแรงงานแล้ว 237,855 ราย แบ่งเป็นจ้างแรงงานชลประทาน 68,025 คน การจ้างแรงงาน เร่งด่วน 7,869 คน และจ้างงานจากเงินทดรองราชการของจังหวัด 161,961 คน นอกจากนี้ มติ ครม.เมื่อวันที่ 8 ธ.ค.58 ได้อนุมัติในหลักการให้กระทรวงเกษตรฯ ดำเนินโครงการอบรมเพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิตของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งปี 2558/59 ซึ่งอยู่ระหว่างคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

มาตรการที่ 4 การเสนอโครงการพัฒนาอาชีพตามความต้องการของชุมชน ตามมติ ครม.เมื่อวันที่ 8 ธ.ค.58 และ 15 ธ.ค.58 ได้อนุมัติกรอบวงเงินโครงการระยะที่ 1 กรณีการปลูกพืชใช้น้ำน้อย วงเงิน 167.56 ล้านบาท ซึ่งทางจังหวัดได้ออนเงินให้ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกด.) แล้ว 155 โครงการ วงเงิน 151.94 ล้านบาท

นอกจากนี้ยังมีมติคณะกรรมการอำนวยการบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤติภัยแล้ง เมื่อวันที่ 12 ม.ค. 59 ได้เห็นชอบโครงการตามแผนพัฒนาชุมชน ระยะที่ 2 ครั้งที่ 1 ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีจำนวน 3,135 โครงการ วงเงิน 1,614.0439 ล้านบาท คาดว่าจะมีเกษตรกรได้รับประโยชน์ 740,184 ราย

มาตรการที่ 5 การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการปลูกข้าว โดยวิธีเปียกสลับแห้งเพื่อการประหยัดน้ำ ได้จัดทำแปลงสาธิตแล้วจำนวน 37 แปลง ในพื้นที่ 9 ศูนย์ทดลอง คิดเป็น 37% ของแปลงสาธิตเป้าหมายทั้งหมด

มาตรการที่ 6 การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน ได้แก่ การปฏิบัติการฝนหลวง จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่เร็วจังหวัดนครสวรรค์ มีการขึ้นปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย.58 จำนวน 66 เที่ยวบิน มีรายงานฝนตกรวม 11 จังหวัด การขุดเจาะบ่อบาดาล ดำเนินการเสร็จแล้ว 1,257 บ่อ และการทำแก้มลิง 30 แห่ง ในพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ นครพนม มุกดาหาร หนองคาย บึงกาฬ และเลย

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มความจุน้ำเก็บกักได้ 12.77 ล้าน ลบ.ม. มีพื้นที่รับประโยชน์ 14,680 ไร่ เกษตรกร 6,030 ครอบครัว

มาตรการที่ 7 การเสริมสร้างสุขภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยกระทรวงสาธารณสุข ออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และเจ้าหน้าที่สายตรวจลงพื้นที่ 30,488 ครั้ง

มาตรการที่ 8 การสนับสนุนอื่นๆ เช่น ธ.ก.ส.ให้สินเชื่อแก่วิสาหกิจชุมชน 11 กลุ่ม วงเงิน 9.30 ล้านบาท และกองทุนพัฒนาสหกรณ์ให้สินเชื่อปลอดดอกเบี้ยระยะเวลา 6 เดือน จำนวน 45 สหกรณ์ วงเงิน 83.82 ล้านบาท

ทั้งหมดนี้เป็นมาตรการระยะสั้นๆ เพื่อฟื้นฟูกำลังปีนขึ้นไปให้ได้ ขณะเดียวกันพวกเราทั้งประเทศกำลังรอคอย “มาตรการระยะยาว” เพื่อให้คนไทยรับมือกับ “ความเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ” ที่ทวีความรุนแรงขึ้นทุกทีได้อย่างยั่งยืน

ทีมเศรษฐกิจ

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก

มองหน้า..เหลียวหลัง1เดือนรุกและรับอย่างไรในเออีซี : ดลมนัส กาเจ

ล่วงเลยไปแล้ว 1 เดือนเต็มๆ สำหรับการรวมตัวของกลุ่มประเทศในอาเซียนเป็นหนึ่งเดียว ภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือเออีซี เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 แม้ในส่วนของประชาชนทั่วไปยังรู้สึกเฉยๆ กับการรวมตัวในครั้งนี้ แต่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมมีการเตรียมตัวและมองช่องทางที่จะขยายกิจการไปยังประเทศต่างๆ ในกลุ่มเดียวกัน แต่กระนั้นในบางครั้งยังขาดข้อมูลในหลายๆ ด้านที่ยังเป็นอุปสรรคกันอยู่

ล่าสุด สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ได้เวทีสัมมนา “การเกษตรทันสมัยเพื่อความยั่งยืนในสังคม AEC” ณ อาคาร ซีพีออล อคาเดมี เพื่อสะท้อนให้เห็นในมุมต่างๆ ก่อนที่จะตัดสินใจจากวิทยาการที่มีคุณวุฒิและความรู้ในด้านเออีซี โดยเฉพาะเรื่อง “รุกและรับอย่างไรใน AEC”

รศ.ดร.สมภพ มานะรังสรรค์ อธิการบดีสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ได้สะท้อนในมุมมองว่า เออีซี หมายถึงการเคลื่อนย้ายเสรีใน 5 เรื่องคือ 1.นำเข้าเสรี : นำเข้าส่งออกเสรีเกือบหมด นั่นคือตลาดจะขยายจาก 60 ล้านคนในประเทศไทย เพิ่มเป็น 600 ล้านคนทั่วอาเซียน 2.การเคลื่อนย้ายการลงทุนเสรี : สามารถลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านโดยถือหุ้นได้ร้อยละ 70 3.การเคลื่อนย้ายงานบริการเสรี 4.การเคลื่อนย้ายเงินทุนเสรี : ธนาคารสามารถโอนเงินได้ทันที และ5.การเคลื่อนย้ายของแรงงานฝีมือ 8 อาชีพที่ (แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี นักสำรวจและการท่องเที่ยว)

ในฐานะนักวิชาการได้มีการติดตามในเรื่องการเคลื่อนย้ายเสรีทั้ง 5 เรื่อง ที่เกี่ยวข้องกับการที่ประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลาง (ฮับ) การเกษตรได้ เพราะการพัฒนาภาคการเกษตรของไทยมีการเปิดกว้างมาตั้งแต่แผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 1 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนา 3 ด้านคือ การขยายพื้นที่ทางการเกษตร, การกระจายชนิดของผลิตภัณฑ์ ซึ่งต่อไปแนวโน้มการขับเคลื่อนของเออีซีจะผลักดันให้เกิดการโตของเมือง ซึ่งจะไม่โตเฉพาะกรุงเทพฯ แต่จะโตขยายไปจนถึงชายแดนด้วย

ด้าน นสพ.ชัย วัชรรงค์ นักวิชาการอิสระ แนะนำ อยากรักษาคุณภาพของสินค้าเกษตรของไทยก่อน เพราะถ้าศักยภาพของไทยสูงจะรุกหรือรับก็ดีหมด แต่ถ้าศักยภาพการเกษตรของไทยต่ำจะรุกก็ลำบาก จะตั้งรับก็มีรูรั่วมาก จะเห็นได้จากประเทศไทยมีประชากร 67 ล้านคน เรามีแรงงานภาคการเกษตรราว 19-20 ล้านคน รองจากอินโดนีเซียซึ่งมีประชากรกว่า 200 ล้านคน เป็นแรงงานเกษตรประมาณ 47 ล้านคน ส่วนเวียดนามมีแรงงานภาคการเกษตรราว 19 ล้านคน แต่ถ้าแยกพื้นที่การเกษตรในอาเซียนทั้งหมดมีกว่า 820 ล้านไร่ ไทยมีพื้นที่การเกษตร 138 ล้านไร่ รองจากประเทศอินโดนีเซียมีพื้นที่การเกษตรทั้งหมด 360 ล้านไร่ ตามด้วยเมียนมาร์มีพื้นที่การเกษตรเพียง 78 ล้านไร่ ฟิลิปปินส์มีเพียง 78 ล้านไร่ เวียดนาม 68 ล้านไร่ และมาเลเซีย 49 ล้านไร่

กระนั้นเมื่อเทียบรายได้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ หรือจีดีพี ภาคการเกษตรของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านกลับพบว่า ในพื้นที่ 1 ไร่ต่อปี มาเลเซียเป็นอันดับ 1 ทำรายได้ไร่ละ 2.2 หมื่นบาท เวียดนามอันดับ 2 ทำได้ 1.8 หมื่นบาท ตามด้วยฟิลิปปินส์ ทำได้ 1.5 หมื่นบาท อินโดนีเซียทำได้ 1.2 หมื่นบาท ขณะที่ประเทศไทยทำได้เพียง 1.1 หมื่นบาท เมื่อหักต้นทุนแล้วไทยมีกำไรไร่ละ 1,000-2,000 บาท ถือว่ารายน้อยมาก

ฉะนั้นไทยต้องปรับโครงสร้างการผลิตคือการตั้งรับต้องตั้งรับอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าจะรุก ต้องรุกอย่างมียุทธศาสตร์ เพราะตลาดอาเซียนจะรุกแบบหน้ากระดานไม่ได้ แต่ควรรุกแบบมีเป้าหมาย อาทิ กัมพูชา ลาว เมียนมาร์ เวียดนาม โดยเฉพาะสินค้าด้านปศุสัตว์ที่ไทยมีประสิทธิภาพการผลิตดีที่สุด

ขณะที่ นายไกรสิน วงศ์สุรไกล กรรมการบริหารสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย มองว่า สมาชิกในเออีซีทั้ง 10 ประเทศเป็นทั้งประเทศคู่ค้า และคู่แข่ง ในฐานะผู้ประกอบการไทยต้องยอมรับว่า การหาวัตถุดิบภายในประเทศเป็นเรื่องยาก และมีราคาค่อนข้างแพง ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงต้องมอง 2 ด้านคือ ที่ไหนมีวัตถุดิบ และที่ไหนมีตลาด แต่การจะเข้าไปหาวัตถุดิบ หรือตลาดในประเทศสมาชิกอีกทั้ง 9 ประเทศ ต้องมองว่าในประเทศนั้นมีจุดแข็งเรื่องไหน มีเจ้าถิ่นหรือไม่ มีสินค้าแบบเดียวกับเราหรือไม่เปล่า ไทยมีกรอบของเขตการค้าเสรี หรืออาฟต้า กับประเทศไหนบ้าง ที่จะสามารถเข้าไปหาโอกาสทางการค้าและการลงทุนได้

“เราต้องมองว่า เออีซี ทำให้เกิดการเคลื่อนไหวทางการค้าและบริการจริงขนาดไหน และภาษีที่เปลี่ยนเป็น 0% จริงหรือไม่ เช่น การส่งสินค้าเข้าประเทศมาเลเซีย ด้านศุลกากรทางมาเลเซียเก็บตามอัตราองค์การการค้าโลก (ดับเบิลยูทีโอ) เนื่องจากขาดหลักฐาน เพราะความเป็นจริงภาษี 0% ไม่ได้เป็นอัตโนมัติ แต่จะต้องไปดำเนินการขอรับสิทธิที่กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หรือไปรับรองแหล่งสินค้าอาเซียน จึงจะได้ 0% จะเห็นได้ว่า "การเข้าสู่เออีซี เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2558 เป็นช่วงเศรษฐกิจขาลง ซึ่งมีอุปสรรคและปัญหามากมาย เราจึงควรที่จะวิเคราะห์อย่างละเอียดแยกเป็นประเทศอาเซียนที่มีชายแดนติดกัน และมีความใกล้เคียงกันมากกว่า” นายไกรสิน กล่าว

หากจะประเมินข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิจะเห็นได้ว่า การรวมตัวเป็นเออีซี ใครก็ตามที่คิดจะทำการค้า การลงทุนในประเทศกลุ่มเดียวกันไม่ใช่เรื่องง่ายอย่างที่คิด หากแต่ต้องเรียนรู้อีกในหลายๆ เรื่องจึงจะทำได้ โดยเฉพาะเรื่องภาษี 0% เป็นต้น

เกษตรทันสมัยมุมมอง “ศุภชัย เจียรวนนท์”

อีกครั้งที่ “ศุภชัย เจียรวนนท์” รองประธานกรรมการ เครือเจริญโภคภัณฑ์ / กรรมการผู้จัดการใหญ่และประธานคณะผู้บริหาร บริษัททรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ออกมาแสดงทัศนะในการพัฒนาด้านการเกษตรบนเวทีสัมมนา เรื่อง “การเกษตรทันสมัยเพื่อความยั่งยืนในสังคม เออีซี” ในหัวข้อ “การเกษตรทันสมัย และความรับผิดชอบต่อสังคม” สรุปได้ว่าการเกษตรสมัยใหม่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม

“คำจำกัดความคำว่า ความยั่งยืน คือการพัฒนาความเป็นอยู่ ระบบเศรษฐกิจ ความมั่นคงชีวิต การพัฒนาวิถีทางสังคม คุณค่าทางสังคม ความปลอดภัย การอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุข และสิ่งแวดล้อม เพราะสิ่งแวดล้อมกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่เปลี่ยนแปลงหลายๆ อย่าง และกระทบด้านการเกษตรมากด้วย ที่เรารู้จักกันดีก็คือภาวะโลกร้อน สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกับทุกบริษัทในโลก เครือเจริญโภคภัณฑ์ โดยเฉพาะเครือเจริญโภคภัณฑ์อาหาร หรือซีพีเอฟ มีการพัฒนาการเลี้ยงหมูเลี้ยงไก่ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของการปฏิบัติที่ดี แต่ก็ยังมีหลายเรื่องที่เราต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเกษตรของบ้านเราก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนตามความต้องการของตลาดโลก ที่ต้องการสินค้าที่มีที่มาที่ไป ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” ศุภชัย กล่าว

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีการศึกษาพบว่าปัญหาการเหลื่อมล้ำในประเทศไทยส่วนใหญ่เกิดจากภาคเกษตรกับภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะเกษตรกรมีรายได้ที่ต่ำ และคิดว่าเป็นแรงงาน ทั้งที่ความจริงคือธุรกิจขนาดเล็กที่สุดหรือธุรกิจครอบครัว แต่กลับต้องเผชิญกับความเสี่ยงทั้งภัยแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด และสารพัดปัญหา อีกทั้งทุกครั้งที่เพาะปลูกก็ต้องลงทุนตั้งแต่การเตรียมแปลง ค่าเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารกำจัดศัตรูพืช ซึ่งเป็นการลงทุนที่ต้องทำทุกๆ ครั้งของการผลิต คำถามคือ ธุรกิจครอบครัวขนาดเล็กจะอย่างไรกับภาวะที่ผลผลิตล้นตลาด หรือกรณีเมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือเออีซีแล้ว สินค้าเกษตรสามารถถ่ายเทระหว่างประเทศสมาชิกได้ง่าย เกษตรกรรายย่อยจะอย่างไร ซึ่งภาวะแบบนี้บริษัทขนาดใหญ่ยังพอที่จะปรับตัวได้

ปัจจุบันภาคการเกษตรของไทยขาด 3 เรื่อง คือ องค์ความรู้ เทคโนโลยีต่างๆ ขาดการบริหารจัดการและขาดความเข้าใจตลาดรวมถึงและการสร้างแบรนด์เป็นของตัวเอง ทำให้ประเทศไทยมีกว่า 200 อำเภอที่รายได้ประชากรอยู่ในเกณฑ์ต่ำ หรือมีฐานะยากจน ส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคเหนือและภาคอีสาน ที่ยังขาดในเรื่องของสิทธิ์ในที่ทำกิน จึงเกิดปัญหาการบุกรุกป่า ถือเป็นปัญหาระดับโลก เพราะความไม่ชัดเจนว่าควรทำกินในพื้นที่ไหน

จึงกลายเป็นเรื่องของการต่อรอง ภาครัฐจะเข้าไปใช้กฎหมายก็อาจกลายเป็นรังแกชาวบ้านที่ยากจน ขณะที่ชาวบ้านก็ต้องการความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และอยากส่งให้ลูกเรียนสูงๆ จึงกู้เงิน กลายเป็นว่าการกู้เงินในภาคเกษตรเป็นส่วนหนึ่งของรายได้ในชีวิตประจำวัน

ดังนั้นจะเห็นว่าปัญหาของเกษตรกรมีหลายมิติ ฟังดูแล้วเหมือนจะหมดความหวัง แต่ความจริงแล้วมีวิธีซึ่งในต่างประเทศนำมาแก้ไขปัญหาเหล่านี้จนทำให้ปัญหาลดลงและแม้จำนวนเกษตรกรจะลดลงเหลือเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ก็มีความเข้มแข็งได้ โดยในส่วนของยุโรปซึ่งประเทศไทยใช้เป็นแบบอย่างในการพัฒนานั้น ใช้เรื่องของระบบสหกรณ์มาแก้ไขปัญหา 3 เรื่องหลักของเกษตรกรที่กล่าวมาคือ องค์ความรู้ การบริหารจัดการ และการตลาดเป็นต้น